

บทคัดย่อ

โครงการ “การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1” ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแค่การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ซึ่งโครงการติดปัญหาด้านการทำงานในพื้นที่ จึงไม่สามารถเคลื่อนงานต่อไปได้ จึงขอสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษามาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชนและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ในมิติต่างๆดังต่อไปนี้ ที่ตั้ง และอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ สถานที่สำคัญ เขตการปกครองและประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคม ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ประเพณีและความเชื่อ การศึกษาดังกล่าวทั้งหมด ทำให้ทีมวิจัยเข้าใจสถานการณ์ในพื้นที่ ตำบลตะกวดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อศึกษาสถานการณ์การอพยพแรงงานของชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมกันแห่งเดียวที่ โรงเรียนบ้านพะแวง จึงเรียก 4 หมู่บ้านนี้โดยรวมว่า ชุมชนในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวงซึ่งเป็น ชุมชนชาติพันธุ์กวย ลาว เยอ รายได้หลักของชุมชนจึงมาจากการทำนาเป็นหลัก ส่วนอาชีพอื่นของชุมชน เช่นปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ค้าขาย และรับจ้างทั้งภายในชุมชน และการอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นก็เป็นรายได้อีกส่วนหนึ่งที่มาเสริมในการใช้จ่ายจุนเจือในครัวเรือนโดยมีจำนวนครอบครัวที่อพยพแรงงานใน 4 หมู่บ้านมีประมาณ 90 ครัวเรือน แบ่งเป็นหมู่ 8 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 12 ประมาณ 30 ครัวเรือน หมู่ 9 ประมาณ 20 ครัวเรือน และ หมู่ 11 ประมาณ 10 ครัวเรือน สถานที่ที่ไปคือ นวนคร, บางพลี, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, ระยอง เป็นต้น

3. เพื่อศึกษาสถานการณ์การศึกษาของเด็กในครอบครัวผู้อพยพแรงงานชุมชนชาติพันธุ์ กวย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวง

สถานการณ์การศึกษาของเด็กและเยาวชน ในชุมชนโรงเรียนบ้านพะแวงมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อนุบาล 1, 2 ถึง ป.6 มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 60 คน ครู 6 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษามีปัญหาในเรื่องการอ่าน, เขียน ภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ปัญหาทางเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนในชุมชนต้องดิ้นรนในการทำมาหากินเพื่อปากท้องที่ค่าครองชีพปัจจุบันยิ่ง

นับวันสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ปกครองเด็กจำเป็นต้องมีการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพยังต่างถิ่น ทำให้เด็กในชุมชนมีการย้ายโรงเรียนบ่อยโดยการย้ายตามผู้ปกครองโดยมีการย้ายกลับไปกลับมาระหว่างโรงเรียนชุมชนบ้านพะแฉะกับสถานที่ที่ผู้ปกครองอพยพแรงงานไปได้ บางคนต้องออกโรงเรียนเพื่อไปดูแลน้อง และบางคนต้องอยู่กับตายาย กลุ่มนี้มีมากประมาณ 40-50 คน ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้คือไม่มีคนทบทวนบทเรียนหรือพาทำการบ้าน เด็กจะรอรับวิชาความรู้จากที่โรงเรียนเท่านั้น ตา-ยาย ส่วนน้อยจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสอนการบ้าน หรือแค่ควบคุมให้ทำแต่ไม่ได้สอนซึ่งหลายครอบครัวไม่สามารถช่วยทบทวนวิชาความรู้ หรือสนับสนุนในการทำการบ้านให้กับเด็กได้เลย หากเป็นเด็กในเมืองจะไม่ได้มีเพียงคนสอนการบ้าน แต่ยังมีสถาบันกวดวิชามากมาย แต่ชุมชนโรงเรียนบ้านพะแฉะคงหาไม่ได้สำหรับเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กบางกลุ่มก็หันมาคบเพื่อนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จับกลุ่ม มั่วสุมและทดลองเสพยาเสพติด เริ่มจากบุหรี่ เหล้าแล้วไปถึงยาบ้า ซึ่งกลุ่มนี้กลายเป็นปัญหาของชุมชน เมื่อเวลาว่างหรือมหรสพก็ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีเรื่องมีราว ตีรันฟันแทงในงาน การแก้ปัญหาของชุมชนเองยังไม่มีอย่างชัดเจน